

Maakuntalehdille
Maakuntakirjastoille

Asia: Painovapauden 250-juhlavuosi "Oikeus tietää – oikeus sanoa"

Hyvät päätoimittajat ja kirjastojen johtajat,

haluamme kutsua maakuntalehdet ja maakuntakirjastot mukaan viettämään painovapauden 250-vuotisjuhlavuotta vuonna 2016.

Suomessa ja Pohjoismaissa on pitkät perinteet avoimen yhteiskunnan rakentajana. Vuonna 2016 vietetään maailman ensimmäisen julkisuuslain eli Anders Chydeniuksen aikaansaaman painovapausasetuksen 250-vuotisjuhlavuotta, jonka teemana on "Oikeus tietää – oikeus sanoa". Suomessa juhlavuotta koordinoi 250-valtuuskunta, johon kuuluu laajasti korkeakoulujen, talouselämän, media-alan, kansalaisyhteiskunnan sekä julkisen hallinnon – kuten eduskunnan, opetus- ja kulttuuriministeriön ja ulkoasiainministeriön – vaikuttajia.

Kyse on pohjoismaisesta julkisuusperiaatteesta, joka on osa eurooppalaisten yhteistä valistuksen perintöä ja joka on kehittymässä osaksi kansainvälisiä ihmisoikeussopimuksia. Juhlavuosi voidaan myös nähdä osana Suomen itsenäisyyden 100-vuotisjuhlavuoden sisällöntuotantoa, koska 250-juhlavuodessa on kyse kansalaisten itsenäisyyteen liittyvistä oikeuksista. Suomen itsenäisyys on kansanvaltaa, joka elää sananvapaudesta ja tiedonvälityksen vapaudesta – ja sen perustalle syntyvistä kansanliikkeistä, demokraattisesta päätöksenteosta ja avoimesta hallinnosta.

Valtiopäivämies Anders Chydeniuksella oli keskeinen rooli Ruotsi-Suomen painovapausasetuksen (2.12.1766) aikaansaamisessa. Chydenius piti tärkeänä kaikkien mielipiteiden kohtaamista, jonka synnyttämässä keskustelussa ja prosessissa paras ratkaisu ikään kuin suodattuu esille. Kirkkoherra Anders Chydeniuksen tärkeänä pitämät arvot, kuten painovapaus, tietämisen vapaus, taloudellinen vapaus ja uskonnollinen suvaitsevaisuus, ovat hyvin ajankohtaisia myös tämän päivän Suomessa.

250-valtuuskunnan puheenjohtajina pidämme tärkeänä, että juhlavuosi näkyisi laajasti Suomen eri alueilla. Toivomme, että maakuntakirjastot ja maakuntalehdet –

painovapauden kannalta keskeisinä toimijoina – voisivat olla aktiivisia alueellisten tapahtumien järjestäjinä. Jotkut teistä ovatkin jo olleet yhteydessä valtuuskunnan sihteeriin.

Mahdollisia toimintamuotoja ovat keskustelutilaisuuden tai luentosarjan järjestäminen sekä Anders Chydeniuksesta tehdyn näyttelyn tilaaminen esim. kirjastotiloihin. Myös painovapauden historiaan ja Anders Chydeniukseen liittyviä julkaisuja on tarjolla. Anders Chydeniukset kootut teokset on tieteellinen editio Chydeniuksen tuotannosta. Lisäksi valmisteilla on sarjakuva-albumi, jossa käsitellään Chydeniuksen perintöä tämän päivän nuoren näkökulmasta.

Mikäli suhtaudutte yhteistyökutsuumme myönteisesti, toivomme teidän ilmoittavan suunnitelmistanne valtuuskunnan sihteeristölle mielellään 1.12.2015 mennessä. Näin voimme sisällyttää tapahtumanne juhlavuoden alustavaan tapahtumakalenteriin, joka esitellään seuraavassa 250-valtuuskunnan kokouksessa 4.12. klo 13 Päivälehdessä museossa, Ludviginkatu 2–4, Helsinki.

Samalla toivotamme edustajanne mukaan 250-valtuuskunnan jäseniksi. Valtuuskunnan tämänhetkinen kokoonpano on liitteenä.

Helsingissä 14.10.2015

Gustav Björkstrand
250-valtuuskunnan toinen puheenjohtaja
Anders Chydenius -säätiön hallituksen puheenjohtaja

Kaius Niemi
250-valtuuskunnan toinen puheenjohtaja
Helsingin Sanomien Säätiön hallituksen puheenjohtaja

